

HANDLINGSPLAN FOR NORSK SKUESPILLERFORBUND 2022 – 2026

Norsk Skuespillerforbund (NSF) er en fagforening og en interesseorganisasjon for profesjonelle skuespillere der generalforsamlingen er forbundets høyeste organ. Forbundet ble stiftet i 1898 og er et av verdens eldste kunstnerforbund. NSF skal ivareta medlemmenes kunstneriske, økonomiske og rettslige interesser gjennom:

- fremforhandling av tariffavtaler og bransjeavtaler for skuespillerarbeid
- fremforhandling og fordeling av vederlag for opphavsrett på vegne av skuespillere
- politisk arbeid for bedre rammebetingelser for scenekunstbransjen og audiovisuell bransje
- utstrakt rådgivning og informasjonsvirksomhet

Forbundet skal være en effektiv serviceorganisasjon hvor medlemmene skal føle seg ivaretatt som kunstnere, yrkesutøvere og mennesker.

Forutsetningen for at NSF skal kunne ivareta dette samfunnsoppdraget er at organisasjonsprosenten holdes på et høyt nivå, at forbundets økonomi sikres og at ressursene disponeres på en god måte.

NSFs handlingsplan er et operativt dokument for å angi forbundets overordnede mål vedtatt på generalforsamlingen 08.05.2022. Styret og administrasjonens oppdrag er å utarbeide konkrete planer, delmål, strategier og tiltak for å nå disse målene.

OVERORDNETE MÅL I PERIODEN:

Skuespillere som har sitt virke i Norge, skal:

- ha en lønnsutvikling i kommende periode som er like god eller bedre enn sammenlignbare yrkesgrupper
- ha en større forutsigbarhet i sin yrkesutøvelse
- motta kollektivt fremforhandlet vederlag for all utnyttelse av verk som de har opphavsrett til

NSF SOM PÅDRIVER FOR Å LØFTE SKUESPILLERENS ARBEIDSHVERDAG:

NSF har mandat til å være i dialog og forhandlinger med aktører og grupper som har betydning for skuespilleres arbeidshverdag; for eksempel arbeidsgivere, oppdragsgivere, deres organisasjoner samt bransjeorganisasjoner og politiske myndigheter. NSF skal bidra til internasjonalt samarbeid og solidaritet mellom scenekunstnere.

NSF skal i perioden satse spesielt på disse seks områdene:

1. FREMME TRYGGE ARBEIDSFORHOLD FOR ALLE SKUESPILLERE

Høsten 2017 førte #metoo til stor medieoppmerksomhet omkring seksuell trakassering på skuespilleres arbeidsplasser. Det er naivt å tro at problemet lar seg løse én gang for alle. NSF skal også i kommende periode satse spesielt på holdningsskapende arbeid for å motvirke diskriminering, trakassering og mobbing.

Tiltak:

- NSF skal være spesielt oppmerksom på å ivareta medlemmene når de varsler om trakassering og andre kritikkverdige forhold, og sørge for at varselet blir fulgt opp på en tilfredsstillende måte.
- NSF skal gjennom forbundets publikasjoner og i den offentlige debatten bidra til en holdningsendring i bransjen for å bidra til trygge arbeidsforhold for alle skuespillere.
- NSF's tillitsvalgte skal være på vakt og reagere umiddelbart når de får kjennskap til at trakassering foregår. Det skal være nulltoleranse for trakassering.

2. FREMME MANGFOLD I SCENEKUNST- OG AUDIOVISUELL PRODUKSJON

Arbeidstakerne i film- og scenekunstbransjene gjenspeiler ikke mangfoldet i Norges befolkning. Det fremstår som systematisk vanskeligere for skuespillere med annen bakgrunn eller annet utseende enn majoritetsbefolkningen å bli engasjert som skuespillere. Dette fører til en negativ spiral fordi konsekvensen blir at det også blir systematisk vanskeligere å få tilgang til de ordningene som er etablert for å hjelpe skuespillere.

Tiltak:

- NSF skal arbeide for moderat kvotering av minoriteter i tildeling av filmstøtte og støtte til fri scenekunst.
- NSF skal arbeide for moderat kvotering av kjønn i tildeling av offentlig støtte til film- og scenekunstproduksjon.
- NSF skal arbeide for at de som sitter i posisjon til å fordele offentlig økonomisk støtte til produksjon av film og scenekunst, representerer et gjennomsnitt av befolkningen med tanke på mangfold.
- NSF skal bidra til en holdningsendring i bransjene for at alle skal føle seg velkommen som skuespiller uavhengig av sosial bakgrunn, etnisk bakgrunn, funksjonsnivå, seksuell identitet eller alder.

3. ARBEIDE FOR BEDRE OG MER FORUTSIGBARE OFFENTLIGE TILSKUDDSORDNINGER TIL PRODUKSJON AV FRI SCENEKUNST

De offentlige bevilgningene til det frie scenekunstheltet er for små, både sett i forhold til hvor mange scenekunstnere som har sitt virke i denne delen av bransjen og sett i forhold til hvor bredt denne scenekunsten når ut med forestillingene. I tillegg er tilskuddsordningene svært fragmenterte, og dette fører både til at scenekunstnerne påføres et unødvendig stort arbeid med søknadsskriving, og at det blir vanskelig å fullfinansiere produksjoner.

Tiltak:

- NSF skal arbeide politisk for å øke rammene på de offentlige bevilgningene til fri scenekunst.
- NSF skal arbeide for større grad av koordinering og samordning mellom de ulike offentlige tilskuddsordningene til fri scenekunst.
- NSF skal arbeide for at det blir gitt tilskudd til både produksjon, formidling og drift av kompaniene i det frie feltet.

4. STYRKE SKUESPILLERES FAGLIGE OG ØKONOMISKE RETTIGHETER I DET FRIE SCENEKUNSTFELTET

I 2022 eksisterer det ingen kollektive arbeidsavtaler for skuespillere som jobber i det frie scenekunstheltet. Dette skyldes dels at arbeidsgiverne og oppdragsgiverne i dette feltet ikke har noen organisasjon, og dels at det svært ofte er skuespillerne selv som ivaretar produsent- og arbeidsgiverrollen. Konsekvensen er at betalingen og arbeidsbetingelsene til skuespillerne varierer sterkt, og at det er opp til den enkelte å forhandle individuelt.

Tiltak:

- NSF skal utarbeide en standard for arbeid som skuespiller i det frie scenekunstheltet, og arbeide aktivt gjennom opplysningsvirksomhet og individuell rådgivning for at denne blir fulgt i bransjen.
- NSF skal initiere forhandlinger med kompanier i det frie scenekunstheltet med tanke på å inngå en kollektiv avtale om arbeidsbetingelser og lønn.

5. ARBEIDE FOR RIMELIGE OG FORUTSIGBARE VILKÅR I FORBINDELSE MED PRODUKSJONER SOM MOTTAR OFFENTLIG FINANSIERING

I Kulturdepartementets scenekunststrategi, som ble lagt fram høsten 2021, er det et viktig punkt at staten pålegger de ulike produsentene av scenekunst å samarbeide tettere og i større omfang. Dette er positivt fordi det både vil kunne føre til kunstnerisk utveksling og bedre utnyttelse av ressursene. Samtidig har skuespillerne svært ulike lønns- og arbeidsbetingelser innenfor teateroverenskomstens område i forhold til når de arbeider for privatteatre eller i det frie feltet.

Når det gjelder audiovisuelle produksjoner, opplever skuespillere ofte å bli tilbudt kontrakter som ikke er i henhold til fremforhandlede tariffavtaler. Slike kontrakter gir en urettferdig konkurransefordel til de produsentene som velger å ikke forholde seg til avtaleverket.

Tiltak:

- NSF skal arbeide politisk for at kollektive arbeidsavtaler skal legges til grunn ved alle scenekunstproduksjoner som mottar offentlig finansiering.
- NSF skal arbeide opp mot departement, Storting og NFI for å få innført et krav om etterlevelse av tariffavtaler i bransjen som vilkår for tildeling av støtte fra NFI / offentlig finansiering.

6. ARBEIDE FOR ET ORGANISERT ARBEIDSLIV FOR STEMMEKUESPILLERE

Markedet for stemmeskuespill er i vekst. Med «stemmeskuespill» menes bl.a. dubbing av utenlandske audiovisuelle produksjoner (primært animasjon), legge originalstemme til norske audiovisuelle produksjoner, legge stemme til andre type produkter (f.eks. leker) og innlesning av lydbøker.

Med unntak av Lydbokavtalen og rammeavtalen med Norsk Lyd- og Blindeskriftsbibliotek, er det ingen kollektive avtaler for stemmeskuespillere.

NSF skal arbeide for kollektive avtaler innenfor alle stemmeskuespilleres arbeidsområder.

Tiltak:

- NSF skal nedsette et arbeidsutvalg som skal kartlegge muligheter og utfordringer i forbindelse med:
- tariffavtale for dubbing av utenlandske originalproduksjoner
- regulering av stemmeskuespill til norske originalproduksjoner under gjeldende tariffavtaler
- oppdatert rammeavtale for lydbøker
- kollektive avtaler på andre områder for stemmeskuespillere (f.eks. spill, leker, voice osv.)

Fremdriften av dette arbeidet skal løpende rapporteres til styret. Senest i forbindelse med generalforsamlingen i 2023 skal arbeidsutvalget presentere en strategi for hvordan forbundet kan sørge for at det etableres avtaleverk for anstendig lønn, rimelig vederlag og ordnede arbeidsforhold for stemmeskuespillere.